

Dječji vrtić "Maslačak" Mursko Središće, Ulica Slatine 2

- OIB 13832381125
- Adresa Mursko Središće, Ulica Slatine 2
- Djelatnost: 8510, Predškolsko obrazovanje
- Telefon 040 543440
- Telefaks 040 370775
- Web www.mursko-sredisce.hr

Na osnovu Zakona o zaštiti na radu (NN broj 71/14., 118/14., 94/18. i 96/18. odredbe članka 27. i 30., stavak 1 i 2), članka 4. Pravilnika o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganja stručnog ispita (NN 112/14) nakon izrađene Procjene rizika, izmjene i dopune Procjene rizika u srpnju 2020. godine, ravnateljica vrtića Dječji vrtić "Maslačak" Mursko Središće, Ulica Slatine 2, dana 23. srpnja 2020. godine, donosi:

- izmjene i dopune -

PLAN I PROGRAM OSPOSABLJAVANJA RADNIKA IZ ZAŠTITE NA RADU

OSNOVE PROGRAMA

Program osposobljavanja radnika za rad na siguran način izrađen je temeljem Procjene rizika ustanove Dječji vrtić "Maslačak" Mursko Središće, Ulica Slatine 2.

Program za rad na siguran način dijeli se na:

- **opći program** koji je zajednički za sve radnike, a provodi se za sve radnike prije početka rada, kod promjena u radnom postupku, kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene, kod uvođenja nove tehnologije, kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno novo mjesto rada te kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu. Jedinstven je i obavezan za sve radnike koje se osposobljava i obuhvaća osnove zaštite na radu.
- **specijalistički program** odnosi se na određene grupe radnika ovisno o vrstama opasnosti, štetnosti i napora s kojima se ti radnici susreću na svom mjestu rada. Ovaj programa obuhvaća ciljeve i zadatke, pregled tema, razradu gradiva i ostale pojedinosti, a predstavljaju sastavni dio ovog Programa.
- **posebni program** određuje pojedinačna i specifična znanja pojedinih poslova odnosno mjesta rada. Posebni programi izrađuju se za ovlaštenike i povjerenike radnika za zaštitu na radu prema posebno propisanim zahtjevima Pravilnika o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita (NN 112/14.).

Svrha osposobljavanja je da se svakog radnika upozna s pravilima zaštite na radu i pravilima struke koja se pri radu moraju primjenjivati, te sa sigurnim načinom izvođenja radnih operacija za sve poslove.

Program je općenit i omogućava teorijsko i praktično osposobljavanje iz zaštite na radu. Program osposobljavanja radnika treba sadržavati popis pisanih uputa za rad na siguran način za sve poslove koje radnik obavlja.

Osposobljavanje radnika za rad na siguran način provode stručnjaci zaštite na radu zaposleni kod poslodavca, odnosno stručnjaci zaštite na radu II. stupnja zaposleni kod osobe ovlaštene za osposobljavanje radnika, sukladno odredbi članka 3. st. 1. Pravilnika o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita (NN 112/14.).

1.0 OPĆE ODREDBE

1.1 Cilj i zadatak programa

U sistemu mjera zaštite pri radu osposobljavanje radnika iz područja zaštite na radu i zaštite od požara ima posebni značaj za sprečavanje ozljeda pri radu i profesionalnih oboljenja.

Cilj je osposobljavanja iz područja zaštite na radu i zaštite od požara osposobiti radnike za sigurno obavljanje poslova na njihovim radnim mjestima. Odnosno, cilj obrazovanja i osposobljenosti za siguran rad jest prilagoditi radnika zahtjevima radnog mjesta u pogledu znanja, vještina i navika pri obavljanju pojedinih poslova.

Da bi radnik mogao raditi sigurno mora poznavati opasnosti kao i načine - postupke koji ga mogu zaštititi od određene opasnosti.

1.2 Prava i obveze radnika

Zakonom o zaštiti na radu obuhvaćena su prava i obveze radnika iz područja zaštite na radu te načini osposobljavanja radnika za rad na siguran način.

2.0 PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA RADNIKA IZ ZAŠTITE NA RADU

Zakonom o ZNR-u član 28. određuje da program osposobljavanja obuhvaća teoretsku i praktičnu nastavu.

2.1 Teoretski dio programa

Sadržaj teoretskog dijela programa osposobljavanja utvrđuje se na osnovu Zakona o zaštiti na radu, a sastoji se od općeg i posebnog (funkcionalnog) dijela. Sadržaj općeg dijela programa obuhvaća materiju namijenjenu svim djelatnicima dok posebni (funkcionalni) dio programa obuhvaća materiju specifičnu za poslove koje vrše djelatnici po pojedinim radnim mjestima.

2.1.1 Opći dio programa

Tema I: Važnost i potreba provođenja mjera zaštite

1. Ozljeda na radu
2. Uzroci ozljeda na radu
3. Posljedice ozljeda na radu
4. Ekonomski gubici
5. Sprečavanje ozljeda na radu

Tema II: Sustav i organizacija zaštite na radu

1. Osnove sustava i organizacije zaštite na radu
2. Sudionici u provođenju i unapređenju zaštite na radu
3. Poslodavac - nositelj poslova zaštite na radu
4. Mjere zaštite
5. Propisi iz oblasti zaštite na radu
6. Zakon o zaštiti na radu
7. Pravila zaštite na radu
8. Nadzor nad provođenjem mjera zaštite na radu

Tema III: Prava, dužnosti, obveze i odgovornosti radnika, rukovoditelja u provođenju mjera zaštite i potreba provođenja mjera zaštite

1. Prava radnika
2. Dužnosti radnika
3. Posebne dužnosti rukovodnog osoblja
4. Odgovornosti radnika
5. Odgovornosti poslodavca

Tema IV: Osnovni izvori opasnosti i mjere zaštite na radu

1. Tjelesno naprezanje i nefiziološki položaj tijela radnika
2. Mehaničke opasnosti
3. Opasnosti od električne energije
4. Opasnost od opekotina
5. Opasnost od požara i eksplozije

Tema V: Osnove zaštite od požara

1. Gorenje
2. Uvjeti za gorenje
3. Karakter gorivih tvari i njihova podjela
4. Uzroci požara
5. Opasnosti od eksplozija kod gorivih tvari
6. Širenje i ograničenje požara
7. Graditeljske mjere zaštite
8. Tehničke mjere zaštite
9. Postupci i sredstva za gašenje požara
10. Ručni aparati za gašenje požara
11. Zaštita od požara
12. Praktično gašenje požara pp aparatima i iz hidrantske mreže

Tema VI: Evakuacija radnika

1. Općenito o evakuaciji i spašavanju
2. Obveze u pogledu evakuacije
3. Uređivanje područja evakuacije i spašavanja radnika
4. Osnovni elementi za izradu plana evakuacije i spašavanja

Tema VII: Uvjeti rada i profesionalna oboljenja

1. Nefiziološki radni uvjeti
2. Alkoholna pića i sigurnost na radu
3. Toplinska okolina
4. Prehrana radnika

Tema VIII: Prva pomoć i samo pomoć

1. Rane
2. Krvarenje
3. Prijelom kostiju i ozljeda zglobova
4. Iščašenja i uganuća
5. Strana tijela u oku
6. Šok
7. Oštećenja uslijed hladnoće
8. Ozljede električnom strujom
9. Metode oživljavanja

Opseg općeg dijela programa

(za osposobljavanje putem seminara)

Tema	N A Z I V	sati
1.	Važnost i potreba provođenja mjera zaštite	1
2.	Sistem i organizacija zaštite na radu	1
3.	Prava, dužnosti, obveze i odgovornosti radnika, rukovoditelja u provođenju mjera zaštite i potreba provođenja mjera zaštite	1
4.	Osnovni izvori opasnosti i mjere zaštite na radu	2
5.	Osnove zaštite od požara	2
6.	Evakuacija i spašavanje radnika	1
7.	Uvjeti rada i profesionalna oboljenja	1
8.	Prva pomoć i samo pomoć	1
	Provjera znanja iz općeg dijela programa	2

2.1.2 Funkcionalni dio programa

U ovoj fazi procesa osposobljavanja svaki radnik mora biti detaljno upoznat sa opasnostima kojima je izložen pri obavljanju radnih zadataka svog radnog mjesta, kao i s pravilima zaštite na radu koja se u toku rada moraju primijeniti.

U ovom dijelu programa za osposobljavanje koristit će se specijalizirane edicije različitih stručnih institucija koje su izrađene na osnovu temeljitog ispitivanja - analize izvora opasnosti kod obavljanja pojedinih poslova.

2.2 Izvođenje programa - teoretski dio

Temeljem zakona o zaštiti na radu direktor tvrtke Dječji vrtić "Maslačak" Mursko Središće, Ulica Slatine 2 i stručni radnici "Međimurje ZAING"-a d.o.o. Čakovec određuju oblike i opseg osposobljavanja.

2.3 Teoretsko osposobljavanje

Teoretsko osposobljavanje općeg i funkcionalnog dijela programa vršit će se za sve radnike trgovačkog društva

Dječji vrtić "Maslačak" Mursko Središće, Ulica Slatine 2 metodom vođenog samoobrazovanja, metodom predavanja ili kombinirano. Seminar će organizirati "Međimurje ZAING" d.o.o. Čakovec za sve radnike.

a) Metoda vođenog samoobrazovanja

Prema sadržaju programa osposobljavanja, izdaje se odgovarajuća obrazovna literatura – priručnici koji su u sadržajnom, metodskom i didaktičkom pogledu pogodni za osposobljavanje uz rad. Nakon odabira literature ista se podijeli radnicima (svakom prema već prije izrađenim programima) i ostavi se vrijeme za učenje. Pri podjeli literature obave se i konzultacije uz objašnjenje kakav je postupak osposobljavanja i provjere znanja.

Nakon završenog učenja (10 – 15 dana) provodi se provjera znanja putem testa (izrađenog prema programima osposobljavanja).

b) Osposobljavanje putem predavanja

Teoretsko osposobljavanje se provodi i metodom predavanja prema već prije izrađenom programu. U predavanjima se navode sve vrste opasnosti, štetnosti i napora te načini uklanjanja ili smanjivanja istih. Zatim se, u određenom vremenskom periodu, provodi provjera znanja putem testa (izrađenog prema programima osposobljavanja).

c) Kombinirana metoda

Teoretsko osposobljavanje se može izvesti i kombinacijom prije navedenih metoda, tj. nakon podjele obrazovne literature održi se i predavanje. Nakon završenog učenja, provodi se provjera znanja putem testa (izrađenog prema programima osposobljavanja za pojedina zanimanja).

Radnik, koji ne zadovolji na toj provjeri znanja, pozvat će se na ponovnu provjeru, koja se treba održati unutar 60 dana od nastupa na posao.

Ako radnik i tada ne zadovolji, ne može se zadržati na radu na tim poslovima.

2.4 Opseg programa

Opseg funkcionalnog dijela programa za pojedine strukture radnika ovisi o opasnostima prisutnim na njihovom radnom mjestu, njihovoj ulozi u procesu rada, a određuje ga direktor trgovačkog društva Dječji vrtić "Maslačak" Mursko Središće, Ulica Slatine 2 u suradnji sa "Međimurje ZAING" d.o.o. Čakovec (seminarski oblik osposobljavanja).

Kod provođenja osposobljavanja za rad na siguran način metodom samoobrazovanja radnik, ovisno o svojoj procjeni pristupa provjeri znanja iz zaštite na radu, kad sam smatra da je usvojio potrebna teoretska znanja (slučaj osposobljavanja prije zaposlenja i ras

2.5 Posebni dio programa za rukovodeći kadar

2.5.1 Rukovoditeljski kadar općih profila

Rukovoditelji moraju upoznati odredbe slijedećih akata o zaštiti na radu i pravilnika:

PRIMIENJENI PROPISI ZAŠTITE NA RADU I ZAŠTITE OD POŽARA

1. Zakon o zaštiti na radu (Narodne novine broj 71/14, 118/14, 94/18, 96/18).
2. Zakon o zaštiti od požara (Narodne novine broj 92/10).
3. Zakon o zaštiti od buke (Narodne novine broj 30/09, 55/13, 153/13 i 41/16).
4. Zakon o kemikalijama (Narodne novine broj 18/13).
5. Zakon o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine broj 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 89/15, 108/17)
6. Pravilnik o zaštiti na radu pri uporabi radne opreme (Narodne novine broj 18/17).
7. Pravilnik o pregledu i ispitivanju radne opreme (Narodne novine broj 16/16).
8. Pravilnik o ispitivanju radnog okoliša (Narodne novine broj 16/16).
9. Pravilnik o sigurnosnim znakovima (Narodne novine broj 91/15, 102/15 i 61/16).
10. Pravilnik o zaštiti radnika od izloženosti opasnim kemikalijama na radu, graničnim vrijednostima izloženosti i biološkim graničnim vrijednostima (Narodne novine broj 91/18).
11. Pravilnik o izradi procjene rizika (Narodne novine broj 112/14 i 129/19).
12. Pravilnik o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita (Narodne novine broj 112/14).
13. Pravilnik o obavljanju poslova zaštite na radu (Narodne novine broj 112/14, 43/15 i 72/15).
14. Pravilnik o uvjetima za obavljanje djelatnosti proizvodnje, stavljanja na tržište i korištenja opasnih kemikalija (Narodne novine broj 99/13, 157/13 i 122/14).
15. Pravilnik o zaštiti na radu za mjesta rada (Narodne novine broj 29/13).
16. Pravilnik o sigurnosti i zdravlju pri radu s električnom energijom (Narodne novine broj 88/12).
17. Pravilnik o sigurnosti strojeva (Narodne novine broj 28/11).
18. Tehnički propis za sustave zaštite od djelovanja munje na građevinama (Narodne novine broj 87/08 i 33/10).
19. Tehnički propis za niskonaponske električne instalacije (Narodne novine broj 5/10).
20. Pravilnik o zaštiti radnika od rizika zbog izloženosti vibracijama na radu (Narodne novine broj 155/08).
21. Pravilnik o zaštiti na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima (Narodne novine broj 51/08).
22. Pravilnik o zaštiti radnika od izloženosti buci na radu (Narodne novine broj 46/08).
23. Pravilnik o uporabi osobnih zaštitnih sredstava (Narodne novine broj 39/06).
24. Pravilnik o sigurnosti i zaštiti zdravlja pri radu s računalom (Narodne novine broj 69/05).
25. Pravilnik o zaštiti na radu pri ručnom prenošenju tereta (Narodne novine broj 42/05).
26. Pravilnik o tehničkim normativima za dizalice (Službeni list broj 65/91)
27. Pravilnik o zaštiti na radu pri utovaru i istovaru tereta (Narodne novine broj 49/86).
28. Pravilnik o utvrđivanju opće i posebne zdravstvene sposobnosti radnika i sposobnosti radnika za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada (Narodne novine broj 3/84 i 55/85)
29. Pravilnik o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu trudne radnice, radnice koja je nedavno rodila i radnice koja doji (Narodne novine broj 91/15)
30. Pravilnik o evidenciji, ispravama, izvještajima i knjizi nadzora iz područja zaštite na radu (Narodne novine broj 52/84).
31. Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada (Narodne novine broj 5/84).
32. Pravilnik o pružanju prve pomoći radnicima na radu (Narodne novine broj 56/83).
33. Pravilnik o zaštiti na radu u poljoprivredi (Narodne novine broj 34/68).

3.0 NASTAVNA DOKUMENTACIJA I POMAGALA

Kod osposobljavanja radnika za rad na siguran način koristit će se stručna literatura:

1. Priručnik "Sigurnost na radu" - za opći dio
2. Upute za siguran rad (prema vrsti posla) - za funkcionalni dio programa

Na seminaru, prilikom obrade pojedinih tema koristiti iskustva iz prakse.

4.0 PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA IZ ZAŠTITE NA RADU PRI PRAKTIČNOM DIJELU

Program osposobljavanja iz zaštite na radu i zaštite od požara pri praktičnom radu izrađuje se na osnovu procjene rizika.

U programu osposobljavanja za rad na siguran način na radnom se mjestu utvrđuju:

- da li radnik prije početka rada pregleda mjesto rada te o uočenim nedostacima izvještava poslodavca ili njegovog ovlaštenika
- da li radnik pravilno koristi sredstva rada
- da li radnik pravilno koristi propisanu osobnu zaštitnu opremu i nakon korištenja je vraća na za to određeno mjesto
- da li radnik pravilno koristi i samovoljno ne isključuje, ne vrši preinake i ne uklanja zaštite na sredstvima rada
- da li radnik odmah obavještava poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka zaštite na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu o svakoj situaciji koju smatra značajnim i izravnim rizikom za sigurnost i zdravlje, o nepostojanju ili nedostatku uputa za takvu situaciju, kao i o bilo kojem uočenom nedostatku u organiziranju i provedbi zaštite na radu
- da li radnik posao obavlja u skladu s pravilima zaštite na radu, pravilima struke te pisanim uputama poslodavca
- da li radnik prije odlaska s mjesta rada ostavlja sredstva rada koja je koristio, u takvom stanju da ne ugrožavaju ostale radnike ili sredstva rada
- da li radnik surađuje s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu

Utvrđivanje opasnosti i mjera zaštite na radnom mjestu (poslovima) vršit će se snimanjem ranog procesa, odnosno svih rizika vezanih uz radno mjesto .

Praktično se osposobljavanje vrši prema uputama, sukladno prilogu br. 2 (Uputa za vršenje praktičnog dijela osposobljavanja) programa.

4.1 Izvođenje praktičnog dijela osposobljavanja

Praktični se dio, u pravilu vrši za vrijeme pokusnog rada i obuhvaća izvođenje radnih operacija na siguran način, po uputama i pod stalnim nadzorom neposrednog voditelja, ovlaštenika poslodavca. Procjenu praktične osposobljenosti provodi stručnjak zaštite na radu i ovlaštenik/neposredni ovlaštenik. Proces praktičnog osposobljavanja traje tako dugo dok stručnjak zaštite na radu i ovlaštenik/neposredni ovlaštenik ne donesu pozitivnu ocjenu, odnosno ne utvrde da radnik uistinu može i da zna obavljati poslove i radne zadatke na siguran način sukladno pravilima zaštite na radu, bez ugrožavanja vlastitog života i zdravlja, te života i zdravlja ostalih zaposlenika.

Ako radnik ne postigne traženi nivo znanja i vještina tijekom praktičnog osposobljavanja, treba nastaviti praktično osposobljavanje za siguran rad jer u praksi još ne radi dovoljno sigurno. Ponovljeno ocjenjivanje takvog zaposlenika ne bi trebalo provoditi prije isteka 15 dana.

5.0 OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA PRIJE ZAPOSŁJAVANJA

Prema Zakonu o zaštiti na radu RH svaki zaposlenik prije zapošljavanja ili raspoređivanja na drugo radno mjesto mora biti osposobljen za rad na siguran način.

Poduzeće koje se bavi osposobljavanjem radnika odlučuje kojim će oblikom pristupiti osposobljavanju novih radnika - grupa radnika, vodeći računa o stručno - kvalifikacionoj strukturi, postojećem nivou znanja i ostalim čimbenicima važnim za određivanje metode osposobljavanja radnika.

6.0 PROVJERA ZNANJA IZ ZAŠTITE NA RADU

Provjera znanja teoretskog dijela osposobljavanja općeg i funkcionalnog dijela programa, vrši se putem testova, a kod nepismenih i slabo pismenih radnika usmenim putem. Rezultate provjere znanja ocijenit će stručni zaposlenik

" Međimurje ZAING "-a u suradnji s rukovoditeljem koji brine o praktičnom dijelu osposobljavanja radnika.

Postupak osposobljavanja radnika za rad na siguran način završava nakon utvrđivanja, od strane neposrednog rukovoditelja da je zaposlenik praktičnom obukom stekao vještinu za samostalan rad.

Kriterije za vrednovanje rezultata zajednički utvrđuju zaposlenici " Međimurje ZAING "-a i rukovoditelj radnika.

Smatra se da je zaposlenik savladao obrazovne sadržaje utvrđene ovim programom, ako:

- iz općeg dijela programa ima 85 % ispravnih odgovora od ukupnog broja postavljenih pitanja
- u posebnom dijelu programa odgovori na 95 % ispravnih odgovora

Neposredni voditelji i drugi zaposlenici na voditeljskim mjestima moraju:

- iz općeg dijela programa imati 90 % ispravnih odgovora
- u posebnom dijelu programa odgovoriti na 100 % ispravnih odgovora

7.0 VOĐENJE EVIDENCIJE O OSPOSOBLJAVANJU IZ ZAŠTITE NA RADU

Prema zakonu o zaštiti na radu RH evidencija o zaposlenicima osposobljenim za rad na siguran način vodit će se u trgovačkom društvu Dječji vrtić "Maslačak" Mursko Središće, Ulica Slatine 2 na evidencijskim kartonima EK-1.

Svakom se zaposleniku izdaje Uvjerenje o osposobljenosti za siguran rad koje je dužan imati na mjestu rada i u slučaju potrebe predložiti organima nadzora (inspekciji rada).

PRILOZI:

1. Spisak stručnih edicija - uputa za siguran rad po radnim mjestima
2. Uputa o vršenju praktičnog dijela osposobljavanja
 - 3.1. Zapisnik o provjeri osposobljenosti za rad na siguran način
 - 3.2. Evidencijski karton EK-1
 - 3.3. Uvjerenje o osposobljenosti za rad na siguran način
4. Spisak stručnih edicija koje se koriste u teoretskog dijelu osposobljavanja, izdanih od stručnih ustanova
5. Utvrđivanje vrste i opsega opasnosti za radna mjesta
6. Pregled rizika pri radu koji uvjetuju uporabu osobnih zaštitnih sredstava
7. Program osposobljavanja ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu
8. Upute za siguran rad

PRILOG BROJ 1:

Spisak stručnih edicija - uputa za siguran rad po radnim mjestima

Red.br.	Poslovi i radni zadaci	Opći dio	Posebni dio	Provjera
1.	Ravnatelj	OU ₀₁	K _{1pož} POS ₂ , POU ₃₈	V ₁ T _{1pož} V ₂ i V ₃₈
2.	Odgojitelj	POU ₀₁	K _{1pož} POS ₂	V ₁ T _{1pož} V ₂
3.	Kuhar/ica	POU ₀₁	K _{1pož} POU ₆ , POS ₂₈	V ₁ T _{1pož} V ₆
4.	Spremačica	POU ₀₁	K _{1pož} POS ₂₉ , POS ₂₈	V ₁ T _{1pož} T _{9č}
5.	Medicinska sestra	OU ₀₁	K _{1pož} POU ₃₃	V ₁ T _{1pož} V ₃₆
6.	Edukacijski rehabilitator	OU ₀₁	K _{1pož} POS ₂ , POU ₃₈	V ₁ T _{1pož} V ₂ i V ₃₈

PRILOG BROJ 2:**Uputa za vršenje praktičnog dijela osposobljavanja**

Praktični dio osposobljavanja obuhvaća slijedeće:

Faza I: Priprema radnika za primanje instrukcije

- neka se opusti, zapamtite da zaposlenik ne može jasno misliti ako je iznenađen ili uplašen
- ustanoviti što o poslu zna, nemojte mu govoriti ono što već zna, započnite tamo gdje završava njegovo znanje
- postavite ga u pravi položaj, nemojte da gleda posao odostraga ili s bilo kojeg drugog kuta, osim iz koga će stvarno raditi

Faza II: Prikaz radne operacije

- recite mu, pokažite, ilustrirajte, pitajte
- izložite mu u malim segmentima, ne može se primiti više od šest do osam novih ideja, ako ih želi uistinu razumjeti
- neka ključna točka bude jasna, to će značiti uspjeh ili neuspjeh poduzeća - a možda i njega samoga
- budite strpljivi i radite polagano, postignite preciznost - brzina će doći kasnije
- ako je potrebno, ponovite posao i objašnjenje

Faza III: Proba zaposlenikove izvedbe

- pustite da sam obavlja posao, ali ga promatrajte
- neka ponovo sam radi, ali neka vam objasni što i zašto radi, svatko može lagano ponoviti pokrete, a da zapravo ne razumije što radi
- vi želite da on razumije
- neka objasni ključne točke
- ispravite mu greške, nemojte ga demoralizirati ili govoriti da je "težak" ili "tup"
- nastavite raditi sve dok niste sigurni da zna, možda će morati pet
- šest puta ponoviti posao

Faza IV: Praćenje

- ostavite radnika da radi sam, treba steći osjećaj o poslu tako da ga obavlja sam
- recite mu kome da se obrati zatreba li pomoć, neka to bude određena osoba
- vi sami ili netko koga ste odredili
- Često ga kontrolirajte (na početku svakih nekoliko minuta, a kasnije svakih nekoliko sati) pazite na svaki nekorektni ili nepotreban pokret
- neka sam potraži ključne točke onako kako napreduje u poslu
- reducirajte posebno vođenje sve dok se ne osamostali

UPUTA ZA PRAKTIČNO OSPOSOBLJAVANJE IZ ZAŠTITE NA RADU

Ravnatelj

Instruktor treba radniku pokazati slijedeće

- način rada na informatičkom opremom
- ergonomska uređenost radnog mjesta (visina stola, visina stolice, udaljenost između očiju i ekrana)
- održavanje prometnih površina sigurnima (sprječavanje ev. poskliznuća, spoticanja, pada ili propadanja)
- mjesta i načini postavljanja oznaka upozorenja, uputa za siguran rad
- mjesta na kojima su postavljeni vatrogasni aparati
- način obavješćivanja hitne pomoći, vatrogasaca i policije
- način pružanja prve pomoći kod povrjeđivanja
- opasnost u cestovnom prometu

Odgojitelj

Instruktor treba radniku pokazati slijedeće

- opasnost pri kretanju na radu (mokre i skliske površine)
- sprečavanje bioloških opasnosti
- ispravan način rada sa didaktičkim sredstvima
- način podizanja, prenošenja i spuštanje bolesne djece
- održavanje radnih površina sigurnima (sprječavanje ev. poskliznuća, spoticanja, pada ili propadanja)
- mjesta i načini postavljanja oznaka upozorenja, uputa za siguran rad
- mjesta na kojima su postavljeni vatrogasni aparati
- način pružanja prve pomoći bolesnim
- način pružanja prve pomoći kod povrjeđivanja

Kuhar/ica

Instruktor treba radniku pokazati slijedeće

- ispravno odabiranje, korištenje i održavanje osobnih zaštitnih sredstava
- opasne prostore u prostorima kuhinje i prostorima dječjeg vrtića
- odabiranje i način upotrebe ručnog alata
- način rad s radnom opremom (električni štednjak, friteza, kotao, hladnjak, ledenica, mesoreznica, el. usisivačem)
- način podizanja, prenošenja i spuštanje tereta
- održavanje površina za prolaz sigurnima (sprječavanje ev. poskliznuća, spoticanja ili pada)
- mjesta i načini postavljanja oznaka upozorenja
- mjesta na kojima su postavljeni vatrogasni aparati
- način obavješćivanja hitne pomoći, vatrogasaca i policije
- način pružanja prve pomoći kod povrjeđivanja
- ispravan način rukovanja opasnim tvarima (sredstva za pranje i dezinfekciju)

Spremačica

Instruktor treba radniku pokazati slijedeće

- ispravno odabiranje, korištenje i održavanje osobnih zaštitnih sredstava
- opasne prostore u prostorima dječjih vrtića
- odabiranje i način upotrebe ručnog alata
- način rad s radnom opremom (el. usisivačem, dvokrakim ljestvama)
- način podizanja, prenošenja i spuštanje tereta
- održavanje površina za prolaz sigurnima (sprječavanje ev. poskliznuća, spoticanja ili pada)
- mjesta i načini postavljanja oznaka upozorenja
- mjesta na kojima su postavljeni vatrogasni aparati
- način obavješćivanja hitne pomoći, vatrogasaca i policije
- način pružanja prve pomoći kod povrjeđivanja
- ispravan način rukovanja opasnim tvarima (sredstva za čišćenje i dezinfekciju)

Medicinska sestra

Instruktor treba radniku pokazati slijedeće

- opasnost pri kretanju na radu (moke i skliske površine)
- ispravno odabiranje, korištenje i održavanje osobnih zaštitnih sredstava
- mehaničke opasnosti (medicinska oprema i uređaji)
- opasnosti od ubodnih rana
- biološke opasnosti
- opasnosti od neprilagođene rasvjete
- opasnost od električne struje
- opasnost od požara i eksplozije
- opasnosti pri rukovanju opasnim tvarima
- statodinamički naponi
- psihofiziološki naponi (radni zahtjevi)

Edukacijski rehabilitator

Instruktor treba radniku pokazati slijedeće

- radi s djecom koja imaju teškoće u razvoju
- ergonomska uređenost radnog mjesta (visina stola, visina stolice, udaljenost između očiju i ekrana)
- održavanje prometnih površina sigurnima (sprječavanje ev. poskliznuća, spoticanja, pada ili propadanja)
- mjesta i načini postavljanja oznaka upozorenja, uputa za siguran rad
- mjesta na kojima su postavljeni vatrogasni aparati
- način obavješćivanja hitne pomoći, vatrogasaca i policije
- način pružanja prve pomoći kod povrjeđivanja
- opasnost u cestovnom prometu

Broj:

(naziv, sjedište i OIB poslodavca)

(adresa)

ZAPISNIK

O OCJENI OSPOSOBLJENOSTI RADNIKA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN

Ime, prezime, OIB radnika			
Poslovi koje će radnik obavljati		i mjesto obavljanja tih poslova:	
Mjesto i vrijeme provođenja osposobljavanja radnika:			
Ime, prezime i OIB osoba koje su uključene u osposobljavanje			
Na osnovi provedenog teoretskog dijela osposobljavanja, stručnjak zaštite na radu zadužen za osposobljavanje ocjenjuje: Radnik je u teoretskom dijelu osposobljen za rad na siguran način za poslove na koje je raspoređen.			
Stručnjak zaštite na radu: _____ (ime i prezime)		_____ (potpis)	
Osposobljeni radnik: _____ (ime i prezime)		_____ (potpis)	

PRAKTIČNI DIO PROVJERE

Niže potpisane osobe su na mjestu rada utvrdile da:	Zadovoljio Da - Ne
Radnik prije početka rada pregleda mjesto rada te o uočenim nedostacima izvještava poslodavca ili njegovog ovlaštenika	
Radnik pravilno koristi sredstvo rada	
Radnik pravilno koristi propisanu osobnu zaštitnu opremu i nakon korištenja je vraća na za to određeno mjesto	
Radnik pravilno koristi i samovoljno ne isključuje, ne vrši preinake i ne uklanja zaštite na sredstvima rada	
Radnik odmah obavještava poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka zaštite na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu o svakoj situaciji koju smatra značajnim i izravnim rizikom za sigurnost i zdravlje, o nepostojanju ili nedostatku uputa za takvu situaciju, kao i o bilo kojem uočenom nedostatku u organiziranju i provedbi zaštite na radu	
Radnik posao obavlja u skladu s pravilima zaštite na radu, pravilima struke te pisanim uputama poslodavca	
Radnik prije odlaska s mjesta rada ostavlja sredstva rada koja je koristio, u takvom stanju da ne ugrožavaju ostale radnike ili sredstva rada	
Radnik surađuje s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu	
Radnik je praktično osposobljen samo ako je zadovoljio u svakoj pojedinoj danoj ocjeni	
Praktični dio provjere završen je dana _____ na mjestu rada _____ Osposobljeni radnik: _____ (ime i prezime) (potpis) Praktičnu provjeru su obavili: 1. Neposredni ovlaštenik _____ (ime i prezime) (potpis) _____ (funkcija) 2. Stručnjak zaštite na radu zadužen za osposobljavanje: _____ Na osnovi provedenog osposobljavanja, stručnjak zaštite na radu zadužen za osposobljavanje ocjenjuje: 3. Radnik je osposobljen za rad na siguran način na poslovima i zadacima na koje je raspoređen. Stručnjak zaštite na radu: _____ (ime i prezime) (potpis)	

PRILOG BROJ 3.2. Evidencijski karton EK-1

Evidencijski broj

(naziv organizacije – poslodavca)

Sjedište

(adresa)

EVIDENCIJSKI KARTON**O OSPOSOBLJENOSTI RADNIKA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN**

Ime i prezime radnika	
OIB	
Stručna sprema	
Datum zasnivanja radnog odnosa	
Naziv posla i zadataka na koje je radnik raspoređen	
Podaci o vrstama i opsegu opasnosti koje proizlaze iz poslova i zadataka radnika	Prema Procjeni rizika
Naziv sadržaja po kome je obavljeno osposobljavanje radnika i izvedena obuka	Prema planu i programu osposobljavanja za navedeno radno mjesto

- PODACI O OSPOSOBLJAVANJU RADNIKA ZA SAMOSTALAN RAD NA SIGURAN NAČIN**

Datum kada je ocijenjeno da je radnik osposobljen za rad na siguran način	OCJENJIVANJE OSPOSOBLJENOSTI OBAVIO JE OVLAŠTENI RADNIK U ORGANIZACIJI			
	Prezime i ime	Stručna sprema	Funkcija u organizaciji	Vlastoručni potpis

- PODACI O POVREMENOJ PROVJERI ZNANJA RADNIKA IZ ZAŠTITE NA RADU***

Datum izvršene provjere znanja	Rezultati provjere		PROVJERU ZNANJA OBAVIO JE OVLAŠTENI RADNIK U ORGANIZACIJI			
	Zadovoljio (DA)	Nije zadovoljio (NE)	Prezime i ime	Stručna sprema	Funkcija u organizaciji	Vlastoručni potpis

UVJERENJE
O OSPOSOBLJENOSTI ZA RAD
NA SIGURAN NAČIN

Prezime: _____

Ime: _____

Datum i mjesto rođenja: _____

Na osnovu članka 27. Zakona o zaštiti na radu Republike Hrvatske (NN 71/14. i 118/14.), i čl. 4. Pravilnika o osposobljavanju iz zaštite na radu (NN 112/14.) radnik je osposobljen za rad na siguran način za radno mjesto:

_____ po

"Programu osposobljavanja za rad na siguran način"
ustanove:

Dječji vrtić "Maslačak" Mursko Središće, Ulica Slatine 2

Datum provjere: _____

Potpis ovlaštene osobe: _____

PRILOG BROJ 4:**Popis stručnih edicija korištenih u teorijskom dijelu osposobljavanja**

(kratice u prilogu broj 1 programa osposobljavanja)

Oznaka	Naziv edicije	Izdavač	Test
POU ₀₁	Sigurnost na radu	ZIRS Zagreb	V ₁
K _{1pož}	Zaštita od požara	ZIRS Zagreb	V _{1pož}
POS ₂	Sigurnost na radu u uredima	ZIRS Zagreb	V ₂
POU ₆	Sigurnost na radu u ugostiteljstvu i hotelijerstvu	ZIRS Zagreb	V ₆
POU ₃₆	Sigurnost pri radu za radnike u zdravstvu	ZIRS Zagreb	V ₃₆
U ₂₉	Uputa za siguran rad pri čišćenju i pranju poslovnog prostora	ZIRS Zagreb	T _{9c}
POU ₃₈	Računalo i zdravlje	ZIRS Zagreb	V ₃₈
POS ₂₈	Uputa za siguran rad pri ručnom transportu tereta	ZIRS Zagreb	
VOŠ	Vrste opasnosti i štetnosti	ZAING	

* radne upute

PRILOG BROJ 5:**Utvrđivanje vrsta i opsega opasnosti za radna mjesta**

S a d r Ź a j:

1. Naziv poslova - radnih zadataka
2. Opis poslova
3. Vrste opasnosti
4. Opseg opasnosti
5. Osposobljavanje radnika
6. Upotreba sredstava osobne zaštite sa rokovima trajanja
7. Radna mjesta s posebnim uvjetima rada

PRILOG BROJ 6: Pregled rizika pri radu koji uvjetuju uporabu osobnih zaštitnih sredstava**1. NAZIV POSLOVA - RADNIH ZADATAKA****Medicinska sestra****2. OPIS POSLOVA**

Prema ugovoru o radu

3. VRSTE OPASNOSTI

- mehanički izvori opasnosti
- opasnosti pri kretanju: mokre i skliske radne površine
- opasnost od električne struje
- opasnosti od uboda
- nefiziološki položaj tijela
- opasnosti od požara i eksplozije

- odgovornost za živote ljudi i materijalna dobra
- opasnosti pri rukovanju opasnim tvarima
- biološke opasnosti, rizici zaraze
- rad u uvjetima učestalog stresa
- statodinamički napori: pognut položaj, dizanje i nošenje tereta

4. PROCJENA RIZIKA

SREDNJI RIZIK

5. OSPOSABLJAVANJE RADNIKA

Osposobljavanje radnika na temelju procjene rizika.

Posebna oznaka programa osposobljavanja POU₀₁, K_{1pož}, POU₃₆ i POS₂₈.

6. UPOTREBA SREDSTAVA OSOBNE ZAŠTITE

- radno odijelo/bijelo	vijek trajanja
6 mjeseci
- radna kapa/marama/bijela	6 mjeseci
- rukavice za jednokratnu uporabu EN420	po potrebi
- maska za usta- jednokratna uporaba	po potrebi
- zaštitne cipele niske EN345	12 mjeseci

1. NAZIV POSLOVA - RADNIH ZADATAKA

Edukacijski rehabilitator

2. OPIS POSLOVA

Prema ugovoru o radu

3. VRSTE OPASNOSTI

- mehaničke opasnosti (promet)
- opasnost pri kretanju na radu (moke i skliske površine)
- opasnosti od nefiziološkog položaja tijela (oštećenje mišićno-koštanog sustava)
- opasnosti od neprilagođene rasvjete
- nefiziološki položaj tijela
- opasnost od električne struje
- opasnosti pri rukovanju opasnim tvarima (sredstva za pranje posuđa, sredstva za dezinfekciju)
- opasnost od požara i eksplozije
- biološke opasnosti i štetnosti
- psihofiziološki naponi (radni zahtjevi)

4. PROCJENA RIZIKA

SREDNJI RIZIK

5. OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA

Osposobljavanje radnika na temelju procjene rizika i temelju opasnosti, štetnosti i napora na radu i u vezi s radom.

Posebna oznaka programa osposobljavanja POU₀₁, K_{1pož}, POS_{2i} POU₃₈.

PREGLED RIZIKA PRI RADU KOJI UVJETUJU UPORABU OSOBNIH ZAŠTITNIH SREDSTAVA

Radno mjesto: *Medicinska sestra*

			RIZICI																					
			FIZIKALNI									KEMIJSKI					BIOLOŠKI							
			MEHANIČKI				TOPLINA		ELEKTRIČNI	ZRAČENJA		BUKA	AEROSOLI			TEKUĆINE		Plinovi, pare	Bakterije	Virusi	Gljivice ili paraziti	Nemikrobški biološki antigeni		
			Pad s visine	Udarac, ubod, posjekotina	Vibracije	Klizanje, pad u razini	Lebdeće i rasprkavajuće čestice	Vrućinavatra		Hladnoća	Neionizirajuća		Ionizirajuća	Prašina, vlakna	Dim	Magla	Razlijevanje						Prskanje	
DIJELOVI TIJELA	GLAVA	Lubanja																						
		Uši																						
		Oči																						
		Dišni putovi																X	X					
		Obraz																						
		Cijela glava																						
	RUKA	Šaka		X																				
		Ostali dijelovi																						
	NOGA	Stopalo																						
		Ostali dijelovi																						
	TIJELO	Cijelo tijelo				X																		
		Trup																						
		Koža																						
		Ostali dijelovi																						

PRILOG BROJ 7:**Posebni program**

Posebni programi izrađuju se za ovlaštenike i povjerenike radnika za zaštitu na radu prema posebno propisanim zahtjevima Pravilnika o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita (NN 112/14.).

UVODNE NAPOMENE

Program osposobljavanja ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu naveden je u prilogu Pravilnika o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita (N.N., br. 112/14) i čini njegov sastavni dio (PRILOG 1.): **PROGRAM OSPOSOLJAVANJA OVLAŠTENIKA, POVJERENIKA RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU**

1. *Osnovni pojmovi iz zaštite na radu.*
2. *Procjena rizika.*
3. *Osposobljavanje iz zaštite na radu.*
4. *Obveze i prava poslodavaca, radnika i ovlaštenika radnika za zaštitu na radu.*
5. *Poslovi zaštite na radu.*
6. *Posebni propisi ovisno o djelatnosti poslodavca.*
7. *Posljedice neprovođenja zaštite na radu za poslodavca.*

Trajanje osposobljavanja prema Programu osposobljavanja ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu iznosi najmanje 7 školskih sati.

Osposobljavanje se sukladno Pravilniku o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita (N.N., br. 112/14) provodi teoretski i o njemu se vodi zapisnik (Obrazac ZOOP).

Ovlaštenik je obavezan svakih pet godina obnavljati osposobljavanje.

Poslodavac je obavezan omogućiti ovlašteniku i povjereniku radnika, stručna usavršavanja koja provode središnja tijela državne uprave nadležna za zaštitu na radu.

1. OSNOVNI POJMOVI IZ ZAŠTITE NA RADU

- 1) *Biološke štetnosti* su biološki agensi, odnosno mikroorganizmi, uključujući i genetski modificirane, stanične kulture i endoparaziti čovječjeg i životinjskog porijekla, koji mogu uzrokovati zarazu, alergiju ili trovanje, a koji se koriste u radu ili su prisutni u radnom okolišu
- 2) *Druga osoba* je osoba koja se po bilo kojoj osnovi rada nalazi na mjestu rada (poslovni suradnik, davatelj usluga i dr.)
- 3) *Eksplzivna atmosfera* je smjesa zraka sa zapaljivim plinom ili parom ili maglicom ili prašinom pri atmosferskim uvjetima, u kojoj se nakon početnog paljenja, proces gorenja prenosi na cijelu smjesu, zbog čega predstavlja mogući izvor eksplozije ili požara na mjestu rada te može dovesti do ozljeđivanja radnika i drugih osoba
- 4) *Izdvojeno mjesto rada* je mjesto rada u kojemu radnik ugovoreni posao obavlja kod kuće ili u drugom prostoru koji nije prostor poslodavca
- 5) *Mjesto rada* je svako mjesto na kojemu radnici i osobe na radu moraju biti, ili na koje moraju ići, ili kojemu imaju pristup tijekom rada zbog poslova koje obavljaju za poslodavca, kao i svaki prostor, odnosno prostorija koju poslodavac koristi za obavljanje poslova i koja je pod njegovim izravnim ili neizravnim nadzorom
- 6) *Napori* su statodinamički, psihofiziološki naponi, naponi vida i naponi govora, koji mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika koji su im izloženi
- 7) *Nezgod*a je neočekivani i neželjeni događaj na radu ili u vezi s radom koji nije uzrokovao ozljeđivanje radnika, ali bi ga pri minimalno izmijenjenim subjektivnim, odnosno objektivnim okolnostima, u ponovljenom slučaju mogao uzrokovati
- 8) *Opasne kemikalije* su tvari, smjese i pripravci u skladu s posebnim propisom
- 9) *Opasnosti* su svi uvjeti na radu i u vezi s radom, koji mogu ugroziti sigurnost i zdravlje radnika
- 10) *Osoba na radu* je fizička osoba koja nije u radnom odnosu kod tog poslodavca, ali za njega obavlja određene aktivnosti, odnosno poslove (osoba na stručnom osposobljavanju za rad; osoba na sezonskom radu za obavljanje privremenih, odnosno povremenih sezonskih poslova u poljoprivredi; osoba koja radi na određenim poslovima u skladu s posebnim propisom; redoviti student i redoviti učenik srednjoškolske ustanove na radu u skladu s posebnim propisom; osoba koja radi kao volonter, naučnik, student i učenik na praksi, osoba koja radi u vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere i slično)
- 11) *Ovlaštenik* je radnik kojemu je poslodavac, neovisno o drugim ugovorenim poslovima, dao ovlaštenja za provedbu zaštite na radu
- 12) *Ovlaštena osoba* je pravna ili fizička osoba koju je ministarstvo nadležno za rad ovlastilo za obavljanje poslova zaštite na radu
- 13) *Ozljeđ*a na radu je ozljeđ radnika nastala u prostoru poslodavca u kojemu obavlja rad, ili ga tijekom rada koristi, ili mu može pristupiti, odnosno drugi prostor koji nije prostor poslodavca, ali radnik u njemu obavlja rad
- 14) *Poslodavac* je fizička ili pravna osoba za koju radnik, odnosno osoba na radu obavlja poslove
- 15) *Poslovi s posebnim uvjetima rada* su poslovi pri čijem obavljanju radnik koji radi na tim poslovima mora, osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavati propisane posebne uvjete koji se odnose na dob, stručnu osposobljenost, zdravstveno stanje, odnosno psihičku sposobnost
- 16) *Povjerenik radnika za zaštitu na radu* je radnik koji je u skladu s ovim Zakonom izabran da zastupa interese radnika na području zaštite na radu

17) *Prevenција* je planirana, odnosno poduzeta mjera u svakom radnom postupku kod poslodavca, s ciljem sprječavanja ili smanjenja rizika na radu

18) *Radilište* je privremeno ili pokretno mjesto rada, kao što je gradilište, šumarsko radilište, mjesto gradnje broda te mjesta na kojima se obavljaju privremeni radovi na održavanju, rušenju i popravcima, poljoprivredni radovi i radovi na istraživanju i iskorištavanju mineralnih sirovina

19) *Radna oprema* su strojevi i uređaji, postrojenja, sredstva za prijenos i prijevoz tereta i alati te skele i druga sredstva za povremeni rad na visini

20) *Radni okoliš* čine fizikalni, kemijski i biološki čimbenici na mjestu rada i u njegovom okruženju

21) *Radnica koja doji dijete* je radnica majka djeteta u dobi do navršene prve godine života djeteta koje doji, koja je o tome obavijestila poslodavca u pisanom obliku najkasnije 30 dana prije povratka na rad

22) *Radnica koja je nedavno rodila*, je radnica kojoj od poroda nije prošlo više od šest mjeseci, koja je o tome obavijestila poslodavca u pisanom obliku

23) *Radnik* je fizička osoba koja u radnom odnosu obavlja poslove za poslodavca

24) *Rizik* je umnožak vjerojatnosti nastanka opasnog ili štetnog događaja i štetnosti toga događaja, odnosno njegove posljedice

25) *Specijalist medicine rada* je specijalist izabran od strane poslodavca u skladu s propisima o specifičnoj zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju

26) *Sredstva rada* su građevine namijenjene za rad s pripadajućim instalacijama, uređajima i opremom, prometna sredstva i radna oprema

27) *Stres na radu* su zdravstvene i psihičke promjene koje su posljedica akumulirajućeg utjecaja stresora na radu kroz dulje vrijeme, a očituju se kao fiziološke, emocionalne i kognitivne reakcije te kao promjene ponašanja radnika

28) *Stručnjak zaštite na radu* je radnik kojeg je poslodavac odredio za obavljanje poslova zaštite na radu i koji ispunjava propisane uvjete za obavljanje tih poslova

29) *Štetnosti* su kemijske, biološke i fizikalne štetnosti, koje mogu uzrokovati oštećenje zdravlja radnika i drugih osoba koje su im izložene

30) *Trudna radnica* je radnica koja je o trudnoći obavijestila poslodavca u pisanom obliku

31) *Zaštita na radu* je sustav pravila, načela, mjera, postupaka i aktivnosti, čijom se organiziranom primjenom ostvaruje i unapređuje sigurnost i zaštita zdravlja na radu, s ciljem sprječavanja rizika na radu, ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom te ostalih materijalnih i nematerijalnih šteta na radu i u vezi s radom.

2. PROCJENA RIZIKA

Poslodavac je obavezan, uzimajući u obzir poslove i njihovu prirodu, procjenjivati rizike za život i zdravlje radnika i osoba na radu, osobito u odnosu na sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju, fizikalne štetnosti, kemikalije, odnosno biološke agense koje koristi, uređenje mjesta rada, organizaciju procesa rada, jednoličnost rada, statodinamičke i psihofiziološke napore, rad s nametnutim ritmom, rad po učinku u određenom vremenu (normirani rad), noćni rad, psihičko radno opterećenje i druge rizike koji su prisutni, radi sprječavanja ili smanjenja rizika.

Poslodavac je obavezan imati procjenu rizika izrađenu u pisanom ili elektroničkom obliku, koja odgovara postojećim rizicima na radu i u vezi s radom i koja je dostupna radniku na mjestu rada.

Poslodavac je obavezan na temelju procjene rizika primjenjivati pravila zaštite na radu, preventivne mjere, organizirati i provoditi radne i proizvodne postupke, odnosno metode te poduzimati druge aktivnosti za sprječavanje i smanjenje izloženosti radnika utvrđenim rizicima, kako bi otklonio ili sveo na najmanju moguću mjeru vjerojatnost nastanka ozljede na radu, oboljenja od profesionalne bolesti ili bolesti u vezi s radom te kako bi na svim stupnjevima organizacije rada i upravljanja osigurao bolju razinu zaštite na radu.

Propusti učinjeni u postupku procjene rizika (npr. propust uočiti vjerojatnost nastanka opasnog ili štetnog događaja na radu ili u vezi s radom, pogrešna procjena štetnosti događaja, odnosno podcjenjivanje njegove štetne posljedice i sl.) ne oslobađaju poslodavca obveza i odgovornosti u vezi sa zaštitom na radu.

Poslodavac je obavezan radnike i njihove predstavnike uključiti u postupak procjene rizika na način propisan ovim Zakonom.

3. OSPOSOBLJAVANJE IZ ZAŠTITE NA RADU

Poslodavac je obavezan, na temelju procjene rizika, osposobiti radnika za rad na siguran način, i to:

1. prije početka rada
2. kod promjena u radnom postupku
3. kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene
4. kod uvođenja nove tehnologije
5. kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada
6. kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

Poslodavac je obavezan osposobljavanje radnika, ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu provoditi tijekom radnog vremena o svom trošku.

Poslodavac ne smije dozvoliti samostalno obavljanje poslova radniku koji prethodno nije osposobljen za rad na siguran način.

Radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način poslodavac je obavezan osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način, ali ne dulje od 60 dana.

Zapisnik o ocjeni osposobljenosti radnika za rad na siguran način sastavljaju i potpisuju neposredni ovlaštenik osposobljavanog radnika, radnik i stručnjak zaštite na radu.

4. OBVEZE I PRAVA POSLODAVACA, RADNIKA I OVLAŠTENIKA RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU

Poslodavac, odnosno njegov ovlaštenik moraju biti osposobljeni i moraju se stručno usavršavati iz područja zaštite na radu, u skladu s procjenom rizika.

Poslodavac je odgovoran za organiziranje i provođenje zaštite na radu radnika u svim dijelovima organizacije rada i u svim radnim postupcima.

Poslodavac u skladu s općim propisom o radu, pravilnikom ili drugim aktom utvrđuje organizaciju provedbe zaštite na radu te prava, obveze i odgovornosti njegovih ovlaštenika i radnika, ako ta pitanja nisu uređena ovim Zakonom i propisima donesenima na temelju njega, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu.

Poslodavac je odgovoran za organiziranje i provođenje zaštite na radu, neovisno o tome je li u tu svrhu zaposlio jednog ili više stručnjaka zaštite na radu ili je obavljanje poslova zaštite na radu ugovorio s osobom ovlaštenom za obavljanje tih poslova.

Prenošenje ovlaštenja za provođenje zaštite na radu ne oslobađa poslodavca odgovornosti.

Poslodavac koji zaštitu na radu provodi djelovanjem ovlaštenika obavezan je ovlastiti ovlaštenika, osobito za to da:

- radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način ne dopusti rad bez nadzora osposobljenog radnika
- radniku za kojeg nije na propisani način utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, ne dopusti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, odnosno da radniku koji više ne ispunjava tražene uvjete zabrani da nastavi obavljati poslove s posebnim uvjetima rada
- posebno osjetljivim skupinama radnika ne dozvoli da obavljaju poslove koji bi mogli na njih štetno utjecati
- isključi iz uporabe radnu opremu koja nije ispravna, odnosno sigurna, kao i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika
- u suradnji sa stručnjakom za zaštitu na radu osigura evidentiranje svake nezgode i ozljede na radu te svakog slučaja postupanja radnika u skladu s odredbom članka 69. stavaka 3. i 4. ovoga Zakona
- nadzire da radnici rade u skladu s pravilima zaštite na radu, uputama poslodavca, odnosno proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme, opasnih kemikalija i bioloških štetnosti te da koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu
- radniku zabrani rad ako ga obavlja suprotno podstavku 6. ovoga stavka
- osigura potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje, za pružanje prve pomoći te da im stavi na raspolaganje svu potrebnu opremu
- osigura da se u vrijeme rada ne piju alkoholna pića te da se ne uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i da ih udalji s mjesta rada.

Poslodavac je obavezan ovlašteniku osigurati uvjete za rad te ga ne smije staviti u nepovoljniji položaj zbog poduzimanja aktivnosti u skladu s pravilima zaštite na radu te postupanja po pravilima struke i danim ovlaštenjima poslodavca.

Poslodavac je obavezan utvrditi i obavljati poslove zaštite na radu u skladu s procjenom rizika, stanjem zaštite na radu i brojem radnika

Radnici, stručnjaci zaštite na radu, povjerenici radnika za zaštitu na radu i ovlaštene osobe obavezni su surađivati u provođenju zaštite na radu.

Ozljeda na radu i profesionalna bolest koju je radnik pretrpio obavljajući poslove za poslodavca smatra se da potječe od rada i poslodavac za nju odgovara po načelu objektivne odgovornosti.

Poslodavac može biti oslobođen odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti ako je šteta nastala zbog više sile, odnosno namjerom ili krajnjom nepažnjom radnika ili treće osobe, na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu.

Poslodavac je obavezan obavješćivati i savjetovati se s radnicima, odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu u skladu sa Zakonom i općim propisima o radu.

Poslodavac je obavezan obavijestiti radnike, povjerenika radnika za zaštitu na radu, stručnjaka zaštite na radu, ovlaštenu osobu ako je s njom ugovorio obavljanje poslova zaštite na radu, i druge osobe o svim rizicima i promjenama koje bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika, a osobito o:

- 1) rizicima vezanim za mjesto rada i narav ili vrstu poslova, o mogućem oštećenju zdravlja te o zaštitnim i preventivnim mjerama i aktivnostima u svakom radnom postupku
- 2) mjerama pružanja prve pomoći, zaštite od požara, zaštite i spašavanja radnika te o radnicima koji ih provode.

Poslodavac je obavezan pisanim uputama osigurati provedbu radnog postupka u skladu s pravilima zaštite na radu te je obavezan dati radnicima upute

Poslodavac je obavezan istaknuti na mjestima rada pisane upute o radnom okolišu, sredstvima rada, opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, opasnostima na radu, izvorima fizikalnih štetnosti i drugim rizicima na radu i u vezi s radom, u skladu s procjenom rizika.

Poslodavac je obavezan osigurati da pristup mjestima rada na kojima se obavljaju poslovi s posebnim uvjetima rada imaju samo radnici koji su dobili pisane upute za rad na siguran način i osobnu zaštitnu opremu čija obavezna uporaba proizlazi iz procjene rizika.

Poslodavac je obavezan stručnjaku zaštite na radu, ovlašteniku i povjereniku radnika za zaštitu na radu učiniti dostupnom odgovarajuću dokumentaciju, a osobito:

- 1) procjenu rizika i popis mjera koje se provode u svrhu uklanjanja ili smanjenja procijenjenih rizika
- 2) evidencije i isprave, koje je obavezan voditi i čuvati u skladu s odredbama članka 61. stavka 1. ovoga Zakona
- 3) upravne mjere koje je naredio nadležni inspektor.

Poslodavac koji nema obvezu osnivanja odbora za zaštitu na radu i kod kojega je utemeljeno radničko vijeće ili djeluje sindikalni povjerenik s pravima i obvezama radničkog vijeća, obavezan je najmanje svakih tri mjeseca pisanim putem izvijestiti povjerenike radnika za zaštitu na radu o stanju zaštite na radu i planiranim aktivnostima u sljedećem izvještajnom razdoblju.

Poslodavac koji nema obvezu osnivanja odbora za zaštitu na radu i kod kojeg nije utemeljeno radničko vijeće ili ne djeluje sindikalni povjerenik s pravima i obvezama radničkog vijeća, obavezan je najmanje svakih šest mjeseci pisanim putem izvijestiti povjerenike radnika za zaštitu na radu o stanju zaštite na radu i planiranim aktivnostima u narednom izvještajnom razdoblju.

U slučaju svake smrtno ili teške ozljede na radu, utvrđenog slučaja profesionalne bolesti i nalaza nadležnog inspektora kojim je utvrđen nedostatak u provedbi zaštite na radu, poslodavac je obavezan o nastanku događaja odmah izvijestiti povjerenika radnika za zaštitu na radu.

U slučaju svake smrtno ili teške ozljede na radu, poslodavac je obavezan pozvati na očevid na mjestima rada povjerenika radnika za zaštitu na radu.

Poslodavac je obavezan pravodobno dati radniku upute o postupanju u slučaju nastanka neposrednog rizika za život i zdravlje, kojemu je, ili bi mogao biti izložen, kao i o mogućim mjerama koje je u tom slučaju potrebno poduzeti radi sprječavanja ili smanjivanja rizika.

Poslodavac je obavezan, unaprijed i pravodobno, savjetovati se s povjerenikom radnika za zaštitu na radu o:

4. zapošljavanju stručnjaka zaštite na radu i poslovima koje će obavljati
5. povjeravanju provođenja zaštite na radu ovlaštenoj osobi i poslovima koje će obavljati
6. izradi procjene rizika te izmjenama, odnosno dopunama procjene rizika
7. izboru radnika za pružanje prve pomoći i radnika za provođenje mjera zaštite od požara, evakuacije i spašavanja
8. zaštiti i prevenciji od rizika na radu te sprječavanju i smanjivanju rizika
9. sprječavanju nezgoda, ozljeda na radu i profesionalnih bolesti
10. promjenama u procesu rada i tehnologiji
11. planiranju i provođenju osposobljavanja iz zaštite na radu
12. poboljšanju uvjeta rada te planiranju i uvođenju novih tehnologija
13. utjecaju radnih uvjeta i radnog okoliša na sigurnost i zdravlje radnika
14. izboru sredstava rada i osobne zaštitne opreme
15. izloženosti radnika jednoličnom radu, radu s nametnutim ritmom, radu po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalim naporima.

Poslodavac koji zapošljava 50 ili više radnika obavezan je osnovati odbor zaštite na radu (u daljnjem tekstu: odbor) kao svoje savjetodavno tijelo za unapređivanje zaštite na radu.

Iznimno, odbor je obavezan osnovati i poslodavac koji zapošljava manje od 50 radnika ako je to propisano posebnim zakonom ili drugim propisom.

Odbor čine poslodavac ili njegov ovlaštenik, stručnjak zaštite na radu koji obavlja poslove zaštite na radu kod poslodavca, specijalist medicine rada izabran u skladu s posebnim propisom te povjerenik radnika za zaštitu na radu ili njihov koordinatore.

Predsjednik odbora je poslodavac ili njegov ovlaštenik.

O imenovanju članova odbora poslodavac donosi pisanu odluku.

Radi rješavanja specifičnih problema zaštite na radu, poslodavac će u rad odbora uključiti stručnjake za pojedina područja.

Odbor se sastaje najmanje jedanput u tri mjeseca i o svojem radu vodi zapisnik. Iznimno, u slučaju smrtno, teške ozljede na mjestu rada, utvrđenog slučaja profesionalne bolesti ili nalaza nadležnog inspektora kojim je utvrđen nedostatak u provedbi zaštite na radu, poslodavac je obavezan sazvati sjednicu u roku od dva radna dana od nastanka ozljede.

O sjednici odbora poslodavac obavještava nadležnog inspektora, koji može prisustvovati sjednici.

Poslodavac ne smije dopustiti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada radniku koji ne ispunjava uvjete propisane posebnim propisom, odnosno posebnim propisom za te poslove.

Osobu s kojom namjerava sklopiti ugovor o radu za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, poslodavac upućuje na pregled specijalistu medicine rada, uputnicom koja sadrži podatke o naravi ili vrsti poslova i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu njezine sposobnosti za obavljanje tih poslova i mogućeg utjecaja štetnosti s mjesta rada na zdravlje radnika.

Poslodavac je obavezan radnika koji obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ponovno uputiti na pregled prije isteka roka utvrđenog propisom ili kada to ocijeni specijalist medicine rada.

Poslodavac ne smije dozvoliti radniku da obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ako ga ponovno ne uputi na pregled u roku u kojem je to bio obavezan učiniti ili ako radnik odbije pristupiti pregledu na koji ga je uputio.

Poslodavac je obavezan osigurati da su mjesta rada koja se koriste u svakom trenutku sigurna, održavana, prilagođena za rad i u ispravnom stanju, u skladu s pravilima zaštite na radu.

Poslodavac je obavezan prestati s radom u građevinama namijenjenima za rad na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost za sigurnost i zdravlje radnika.

Poslodavac je obavezan osigurati da sredstva rada i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te da se koriste u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožavaju radnike.

Poslodavac je obavezan isključiti iz uporabe sredstva rada i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika.

Kad organizacijskim mjerama, odnosno osnovnim pravilima zaštite na radu nije moguće otkloniti ili u dovoljnoj mjeri ograničiti rizike za sigurnost i zdravlje radnika, poslodavac je obavezan osigurati odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu i osigurati da je radnici koriste na propisani način pri obavljanju poslova.

Poslodavac je obavezan, u skladu s ovim Zakonom, njegovim provedbenim propisima, pravilima zaštite na radu, posebnim propisima, odnosno uputama proizvođača, obavljati preglede, odnosno ispitivanja sredstava rada koja se koriste, radi utvrđivanja jesu li na njima primijenjena pravila zaštite na radu i jesu li zbog nastalih promjena tijekom njihove uporabe ugroženi sigurnost i zdravlje radnika.

Poslodavac je obavezan planirati, pripremati i provoditi radne postupke te razraditi i primjenjivati tehnologiju rada tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika, uvažavajući pri tome najvišu moguću razinu zaštite od rizika na radu i u vezi s radom, u skladu s pravilima zaštite na radu i drugim propisima.

Poslodavac je obavezan osigurati da samo radnici koji su dobili odgovarajuće upute smiju imati pristup mjestima na kojima postoji ozbiljna i specifična opasnost.

Poslodavac je obavezan procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizikalnim, kemijskim i biološkim štetnim djelovanjima na radu, u skladu s ovim Zakonom, njegovim provedbenim propisima i pravilima zaštite na radu te posebnim propisima o zaštiti od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnosti.

Poslodavac je obavezan primjenom manje opasnih i štetnih tehnologija, radnih postupaka i radnih tvari stalno unapređivati zaštitu na radu. Poslodavac koji koristi, proizvodi, prerađuje, odnosno skladišti opasne kemikalije, mora, u skladu s procjenom rizika, primjenjivati pravila zaštite na radu. Poslodavac je obavezan provoditi zaštitu na radu radnika koji su izloženi ili bi mogli biti izloženi biološkim štetnostima.

Poslodavac je obavezan provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan osobito čimbenicima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi sveo na najmanju mjeru potrebu radnika da svladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku te otklonio mogućnost da se umanju radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.

Radnici imaju obvezu postupati u skladu s uputama poslodavca za sprječavanje, uklanjanje ili smanjivanje stresa na radu ili u vezi s radom. Radnici i njihovi predstavnici imaju obvezu surađivati s poslodavcem radi sprječavanja, uklanjanja ili smanjivanja stresa na radu ili u vezi s radom

Poslodavac je obavezan na mjestima rada i sredstvima rada trajno postaviti sigurnosne znakove na vidljivom mjestu. Ako sigurnosni znakovi nisu dovoljni za djelotvorno obavješćivanje radnika, poslodavac je obavezan postaviti pisane obavijesti i upute o uvjetima i načinu korištenja sredstava rada, opasnih kemikalija, bioloških štetnosti te izvora fizikalnih i drugih štetnosti na radu.

Poslodavac je obavezan poduzeti mjere zaštite od požara i spašavanja radnika, izraditi plan evakuacije i spašavanja, odrediti radnike koji će provoditi mjere te osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje, u skladu s posebnim propisima.

Poslodavac je u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje radnika obavezan:

- 1) odmah ih obavijestiti o nastalom riziku kojemu jesu ili bi mogli biti izloženi, kao i o mjerama koje jesu ili bi trebale biti provedene, kako bi se spriječio ili umanjio rizik za život i zdravlje
- 2) poduzeti radnje i dati upute o prestanku rada, odnosno napuštanju mjesta rada i upućivanju na sigurno mjesto
- 3) organizirati nastavak rada tek nakon otklanjanja rizika.

Poslodavac je obavezan organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima i drugim osobama do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu te je obavezan omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći.

Poslodavac je obavezan osigurati sredstva i opremu za pružanje prve pomoći, koji uvijek moraju biti dostupni, označeni i zaštićeni od neovlaštenog korištenja.

Poslodavac je obavezan na mjestu rada postaviti na vidljivo mjesto:

8. sigurnosne znakove
9. znakove za evakuaciju i spašavanje
10. upute i oznake za rukovanje radnom opremom
11. upute i oznake za rad s opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, izvorima zračenja i drugim izvorima opasnosti i štetnosti.

Poslodavac je obavezan osigurati da radniku budu dostupni:

- 1) procjena rizika za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju
- 2) upute za rad na siguran način za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju
- 3) pisani dokaz o osposobljenosti radnika za rad na siguran način
- 4) pisani dokaz da radnik udovoljava uvjetima za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada
- 5) zapisnik o ispitivanju radne opreme, instalacija i radnog okoliša.

Poslodavac je obavezan osigurati radniku zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi s radom.

Poslodavac je obavezan obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o smrtnoj i teškoj ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad.

Radnik je obavezan osposobljavati se za rad na siguran način kada ga na osposobljavanje uputi poslodavac.

Radnik je obavezan i odgovoran obavljati poslove dužnom pažnjom te pri tome voditi računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika, koje mogu ugroziti njegovi postupci ili propusti na radu.

Smatra se da radnik radi dužnom pažnjom kada poslove obavlja u skladu sa znanjima i vještinama koje je stekao tijekom osposobljavanja za rad na siguran način te kada radi po uputama poslodavca, odnosno njegovog ovlaštenika, tako da:

- prije početka rada pregleda mjesto rada te o uočenim nedostacima izvijesti poslodavca ili njegovog ovlaštenika
- pravilno koristi sredstva rada
- pravilno koristi propisanu osobnu zaštitnu opremu, koju je nakon korištenja obavezan vratiti na za to određeno mjesto
- pravilno koristi i samovoljno ne isključuje, ne vrši preinake i ne uklanja zaštite na sredstvima rada
- odmah obavijesti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka zaštite na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu o svakoj situaciji koju smatra značajnim i izravnim rizikom za sigurnost i zdravlje, o nepostojanju ili nedostatku uputa za takvu situaciju, kao i o bilo kojem uočenom nedostatku u organiziranju i provedbi zaštite na radu
- posao obavlja u skladu s pravilima zaštite na radu, pravilima struke te pisanim uputama poslodavca
- prije odlaska s mjesta rada ostavi sredstva rada koja je koristio u takvom stanju da ne ugrožavaju ostale radnike ili sredstva rada
- surađuje s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu.

Radnik je obavezan surađivati s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, povjerenikom radnika za zaštitu na radu i specijalistom medicine rada u rješavanju svih pitanja zaštite na radu, osobito dok se ne osigura da radni okoliš i uvjeti rada ne predstavljaju rizik za sigurnost i zdravlje te dok se u cijelosti ne postigne zaštita na radu u skladu sa zahtjevima tijela nadležnih za nadzor provedbe zaštite na radu.

Radnik nije obavezan snositi troškove u vezi s primjenom pravila zaštite na radu i zdravstvenih mjera.

Radnik mora odmah izvijestiti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka za zaštitu na radu ili povjerenika za zaštitu na radu o svakoj činjenici za koju smatra da predstavlja neposredni rizik za sigurnost i zdravlje, kao i o svakom drugom nedostatku u sustavu zaštite na radu.

Radnik ima pravo odbiti raditi i napustiti mjesto rada ako mu izravno prijeti rizik za život i zdravlje, sve dok poslodavac ne poduzme korektivne mjere te zbog takvog postupanja ne smije trpjeti štetne posljedice.

Poslodavac ne smije zahtijevati od radnika da ostane na mjestu rada dok na tom mjestu postoji izravan i ozbiljan rizik za život i zdravlje radnika.

Kod poslodavca radnici između sebe mogu birati povjerenika radnika za zaštitu na radu.

Izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu kod poslodavca koji zapošljava do uključivo 20 radnika provodi se na skupu radnika, kojega saziva poslodavac u skladu s općim propisom o radu, neposrednim i javnim izjašnjavanjem prisutnih radnika.

Izbor povjerenika radnika za zaštitu na radu kod poslodavca koji zapošljava više od 20 radnika provodi se u skladu s odredbama općeg propisa o radu kojim su uređena pitanja izbora radničkog vijeća. Ako je prema propisanim kriterijima kod poslodavca izabrano više povjerenika, oni između sebe biraju svoga koordinatora.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu obavezan je štititi interese radnika na području zaštite na radu te pratiti primjenu pravila, mjera, postupaka i aktivnosti zaštite na radu.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu ima pravo:

- podnositi poslodavcu prijedloge vezane uz donošenje odluka iz zaštite na radu
- zahtijevati od poslodavca da poduzme odgovarajuće mjere u svrhu smanjenja i otklanjanja rizika
- podnositi pritužbe tijelima nadležnim za zaštitu na radu
- sudjelovati s poslodavcem u planiranju unapređivanja uvjeta rada, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih kemikalija i bioloških štetnosti u radni i proizvodni proces te poticati poslodavca i njegove ovlaštenike na provedbu zaštite na radu
- biti obaviješten o svim promjenama koje utječu ili bi mogle utjecati na zaštitu na radu
- izvršiti uvid i koristiti dokumentaciju poslodavca iz zaštite na radu
- primati primjedbe radnika u vezi s primjenom pravila zaštite na radu te ih prenositi poslodavcu ili njegovom ovlašteniku
- izvijestiti nadležnog inspektora i specijalistu medicine rada o svojim zapažanjima, odnosno zapažanjima radnika
- prisustvovati inspekcijskim pregledima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi nadležni inspektor
- pozvati nadležnog inspektora, kada ocijeni da su ugroženi sigurnost i zdravlje radnika, a poslodavac propušta ili odbija provoditi potrebnu zaštitu na radu
- osposobljavati se za obavljanje poslova povjerenika radnika za zaštitu na radu
- stalno proširivati i unapređivati znanje te pratiti i prikupljati obavijesti od važnosti za svoj rad
- staviti prigovor na inspekcijski nalaz
- svojim djelovanjem poticati radnike na provedbu zaštite na radu
- obavješćivati radnike o provedbi zaštite na radu.

5. POSLOVI ZAŠTITE NA RADU

Poslovi zaštite na radu su osobito:

- stručna pomoć poslodavcu i njegovim ovlaštenicima, radnicima te povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu
- sudjelovanje u izradi poslovne strategije te operativnih planova i programa poslovanja poslodavca, u dijelu u kojem se moraju odnositi na zaštitu na radu, te sudjelovanje u primjeni upravljačkih metoda ili tehnika za provođenje strategije
- sudjelovanje u postupku izrade procjene rizika
- unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu te poticanje i savjetovanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da otklanjaju nedostatke u zaštiti na radu utvrđene unutarnjim nadzorom
- prikupljanje i analiziranje podataka u vezi s nezgodama, ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i bolestima u vezi s radom te priprema propisanih prijava ozljeda na radu i profesionalnih bolesti i izrada izvješća za potrebe poslodavca
- suradnja s tijelima nadležnim za poslove inspekcije rada, sa zavodom nadležnim za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Zavodom za unapređivanje zaštite na radu, ovlaštenima osobama te sa specijalistom medicine rada
- osposobljavanje radnika, poslodavca i ovlaštenika za rad na siguran način
- osposobljavanje povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovom djelovanju
- djelovanje u odboru za zaštitu na radu kod poslodavca
- suradnja s poslodavcem prilikom projektiranja, građenja i rekonstrukcije građevina namijenjenih za rad, nabave radne opreme i ostalih sredstava rada, osobne zaštitne opreme i opasnih kemikalija
- sudjelovanje u primjeni međunarodnih certifikacijskih normi za upravljanje zaštitom na radu, kvalitetom, rizicima, društvenom odgovornošću u poslovanju i sl. kod poslodavca
- ostali poslovi zaštite na radu u skladu s potrebama poslodavca.

O obavljenom unutarnjem nadzoru sastavljaju se i čuvaju dokumenti, koji mogu biti u pisanom ili elektroničkom obliku.

6. POSEBNI PROPISI OVISNO O DJELATNOSTI POSLODAVCA

2. Zakon o zaštiti na radu, N.N., br. 71/14, 154/14, 94/18, 96/18
3. Zakon o zaštiti od buke, N.N., br. 30/09, 55/13, 153/13, 41/16
4. Zakon o kemikalijama, N.N., br. 18/13,
5. Pravilnik o ovlaštenjima za poslove zaštite na radu, N.N., br. 112/14, 84/15
6. Pravilnik o osposobljavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita, N.N. br. 112/14,
7. Pravilnik o izradi procjene rizika, N.N., br. 112/14,
8. Pravilnik o obavljanju poslova zaštite na radu, N.N., br. 112/14, 43/15, 72/15, 140/15
9. Pravilnik o zaštiti na radu za mjesta rada, N.N., br. 29/13,
10. Pravilnik o sigurnosti i zaštiti zdravlja pri radu s računalom, N.N., br. 69/05,
11. Pravilnik o evidenciji, ispravama, izvještajima i knjizi nadzora iz područja zaštite na radu, N.N., br. 52/84,
12. Pravilnik o poslovima s posebnim uvjetima rada, N.N., br. 5/84,
13. Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave, N.N., br. 145/04,
14. Pravilnik o djelatnostima za koje je potrebno utvrditi provedbu mjera zaštite od buke N.N., br. 91/07,
15. Pravilnik o zaštiti radnika od izloženosti buci na radu, N.N., br. 46/08,
16. Pravilnik o sigurnosti i zdravlju pri uporabi radne opreme, N.N., br. 21/08,
17. Pravilnik o sigurnosti strojeva, N.N., br. 28/11,
18. Pravilnik o ispitivanju radnog okoliša, N.N., br. 16/16
19. Pravilnik o sigurnosti i zdravlju pri radu s električnom energijom, N.N., br. 88/12,
20. Pravilnik o graničnim vrijednostima izloženosti opasnim tvarima pri radu i o biološkim graničnim vrijednostima, N.N., br. 13/09, i 75/13,
21. Pravilnik o zaštiti na radu pri utovaru i istovaru tereta, N.N., br. 49/86,
22. Pravilnik o zaštiti na radu pri ručnom prenošenju tereta, N.N., br. 42/05,
23. Pravilnik o pružanju prve pomoći radnicima na radu, N.N., br. 56/83,
24. Pravilnik o uporabi osobnih zaštitnih sredstava, N.N., br. 39/06,
25. Pravilnik o vatrogasnim aparatima, N.N., br. 101/11, i 74/13,
26. Tehnički propis za niskonaponske električne instalacije N.N., br. 05/10,
27. Tehnički propis za sustave zaštite od djelovanja munje na građevinama N.N., br. 87/08, i 33/10,
28. Pravilnik o zaštiti na radu pri održavanju motornih vozila i prijevozu motornim vozilima (Sl. list. br. 55/65)

7. POSLJEDICE NEPROVOĐENJA ZAŠTITE NA RADU ZA POSLODAVCA

U provedbi inspekcijskog nadzora u području zaštite na radu nadležni inspektor će usmenim rješenjem, na vrijeme dok se ne ukloni utvrđeni nedostatak, poslodavcu zabraniti:

10. uporabu sredstava rada i osobne zaštitne opreme, odnosno građevine ili njezinog sastavnog dijela, prostorije, postrojenja, uređaja i druge opreme za rad koji su neispravni ili za koje poslodavac ne može predložiti dokumentaciju propisanu ovim Zakonom i drugim propisima (članci 41. i 42.)
11. obavljanje radnih postupaka protivno ovom Zakonu i drugim propisima, bez uporabe propisane osobne zaštitne opreme te drugog ponašanja ili postupanja koje je protivno odredbama ovoga Zakona i drugih propisa (članci 41., 43., 44., 48. i 49.)
12. korištenje izvora fizikalnih, kemijskih, bioloških i drugih štetnosti, ako nije radniku osigurao podatke o rizicima koje uzrokuju ili za koje, na mjestu rada, nema dokumentaciju propisanu ovim Zakonom i drugim propisima (članci 45., 46., 47., 48., 49. i 50.).

U provedbi inspekcijskog nadzora u području zaštite na radu nadležni inspektor će usmenim rješenjem, na vrijeme dok se ne ukloni utvrđeni nedostatak, poslodavcu narediti:

2. udaljenje s mjesta rada radnika za kojeg ne može predložiti dokaze o ispunjavanju uvjeta koji su propisani ovim Zakonom i drugim propisima (članci 28., 36., 38., 39., 40. i 54.)
3. udaljenje s mjesta rada radnika za kojeg se opravdano pretpostavlja da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti (članci 58. i 59.).

U provedbi inspekcijskog nadzora u području zaštite na radu nadležni inspektor će usmenim rješenjem poslodavcu narediti:

- izradu procjene rizika za poslove na mjestu rada, odnosno da procjenu rizika učini dostupnu radniku na mjestu rada (članak 18.)
- provjeru osposobljenosti radnika za rad na siguran način (članak 28.)
- osnivanje odbora za zaštitu na radu ili sazivanje sjednice toga odbora (članak 34.)
- ispitivanje sredstava rada (članak 42.)
- ispitivanje parametara radnog okoliša (članak 45.)
- postavljanje sigurnosnih znakova (članak 53.)
- organiziranje pružanja prve pomoći radnicima na radu na propisani način (članak 56.)
- da na mjestu rada, na vidljivo mjesto, postavi sigurnosne znakove i upute iz članka 62. stavka 1. ovoga Zakona
- da na mjestu rada učini dostupnom propisanu dokumentaciju iz članka 62. stavka 2. ovoga Zakona
- da radniku osigura zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje (članak 63.).

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

2. ako u slučaju smrtne ozljede ne sazove sjednicu odbora za zaštitu na radu u roku od dva radna dana od nastanka takve ozljede (članak 34. stavak 7.)
3. ako ne izradi plan evakuacije i spašavanja ili ne odredi radnike koji će provoditi mjere i osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje, ili ne osposobi radnike na način da ih upozna s planom evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja, ili ne provodi praktične vježbe evakuacije i spašavanja najmanje jednom u dvije godine (članak 55. stavci 1. i 5.)
4. ako ne provodi zaštitu nepušača od djelovanja duhanskog dima, ako ne spriječi pušenje na radnim sastancima ili na mjestu rada (članak 57. stavci 1., 2. i 3.)
5. ako ne provodi zabranu zlouporabe alkoholnih pića i sredstava ovisnosti na mjestu rada prikladnim mjerama (članak 58. stavak 2.)
6. ako ne osigura povjereniku radnika za zaštitu na radu potrebno vrijeme i uvjete za nesmetano obnašanje dužnosti (članak 72.)

Novčanom kaznom u iznosu od 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac pravna osoba:

- ako nema izrađenu procjenu rizika izrađenu u pisanom ili elektroničkom obliku, ili ako izrađena procjena rizika ne odgovara rizicima na mjestu rada i u vezi s radom, ili ne odgovara postojećim rizicima na radu i u vezi s radom, ili nije dostupna radniku na mjestu rada (članak 18. stavak 2.)
- ako poslove zaštite na radu ne obavlja u skladu s odredbama članka 20. ovoga Zakona
- ako nije osigurao da pristup mjestima rada na kojim se obavljaju poslovi s posebnim uvjetima rada imaju samo radnici koji su dobili pisane upute za rad na siguran način i osobnu zaštitnu opremu (članak 32. stavak 4.)
- ako odmah po nastanku ozljede ne obavijesti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o smrtnoj ili teškoj ozljedi (članak 65. stavci 1. i 2.) i
- ako troškovi provođenja zaštite na radu terete radnika (članak 17. stavak 6.).

Prevenција ubodnih incidenata zdravstvenih radnika

Ubodni incident je svaka ozljeda nastala ubodom oštrog predmeta koja sama po sebi ne mora zahtijevati posebno zbrinjavanje, ali može dovesti do prijenosa zaraze sa zaraženog predmeta kojim se ubod dogodio. Najveći rizik je nakon ubodnih incidenata šupljim zaraženim iglama, a zatim slijede druge ozljede oštrim predmetima, poput posjekotina (iglom, skalpelom, staklom i drugim oštrim predmetima) koji su zaraženi krvlju.

Zdrastveni djelatnici su najviše izloženi ubodnim incidentom. Od zdrastvenih djelatnika pod najvećim rizikom su medicinske sestre, kirurzi, stomatolozi, te osoblje odjela za hitan prijam bolesnika i jedinica za intenzivno liječenje zbog toga što oni zbog prirode svojeg posla češće dolaze u dodir s krvi i drugim tjelesnim tekućinama i tkivima, pa su više izloženi i infekcijama koje se prenose krvlju.

Visokorizični su odjeli za hitnu službu, hemodijalizu, operacijske dvorane, infektivni odjeli, klinički laboratoriji i stacionari, pa je osoblje koje radi na ovim odjelima pod većim rizikom dolaska u dodir sa zaraženim bolesnicima i zaraženim materijalom. Neke od infekcija koje se prenose krvlju češće su među nekim visokorizičnim skupinama koje dolaze na liječenje u zdravstvene ustanove.

Minimalno sigurnosni zahtjevi opreme na radu

Incidenti se događaju tijekom upotrebe oštrog pribora u radu s pacijentom 41%, nakon upotrebe pribora, a prije odlaganja u spremnik za oštri predmet 40%, tijekom ili nakon odlaganja u spremnik za oštre predmete 15 %, nepažnja ili neadekvatan spremnik 4%, još uvijek u oko 50% slučajeva spremnici se ne nalaze na mjestima provođenja intervencija.

Hoće li se Bolničarka/medicinski tehničar zaraziti nakon profesionalne ekspozicije kontaminiranom krvi, ovisi o više čimbenika. Rizik je veći u slučaju veće prevalencije ovih infekcija u općoj populaciji, nepridržavanju standardnih mjera zaštite.

Dužnost je svakog djelatnika brinuti se za vlastitu sigurnost na radu od rizika izloženosti krvlju prenosivih patogena (ubodni incident, prskanje krvi u oči i sluznice, kontakt nezaštićene kože s krvlju)

Pravilna edukacija

Zabrana vraćanja štitnika na iglu jedan je od značajnijih faktora u smanjenju rizika povrede. Uz sigurne materijale važno je sigurno odlaganje, te je važno da se neprobojni kontejner nalazi na mjestu intervencije (point of care). Promoviranje „no blame“ kulture - ne dozvoliti da se osoba koja je doživjela incident osjeća krivom.

Zdravstveni i nezdravstveni djelatnici moraju biti upoznati s mjerama nakon izloženosti krvi i ili tjelesnim tekućinama, ubodnim incidentima ili porezotinama. Smjernice moraju biti jasne i dostupne svakom radniku. Danas koristimo smjernice u pisanom i elektronskom obliku, a dostupne su i na web stranicama ustanova. Za pravilnu upotrebu pisanih materijala neophodna je edukacija koja se provodi kontinuirano za stalno zaposlene, ali i za studente pripravnike i učenike.

Vrsta incidenata

Postoje dvije vrste izloženosti krvi i tjelesnim tekućinama (ekspozicijski incident) koje nose rizik od profesionalne zaraze bolničkog osoblja:

ozljede oštrim predmetom (perkutana ozljeda)

- ozljede kod kojih može doći do inokulacije krvi kroz kožu. Primjer su ubodi iglom (tzv. ubodni incident)

i posjekotine skalpelom, krhotinom stakla i slično.

izloženost bez oštrice (mukokutani kontakt)

- u kojima dolazi do kontakta krvi bolesnika s kožom i/ili sluznicom bolničkog djelatnika, ali bez penetrirajuće o

Dostupna tehnička rješenja

Na tržištu postoje tehnička pomagala koja svojom funkcionalnošću doprinose smanjenju neželjenih ubodnih incidenata (prilikom aplikacije terapije ili venepunkciji)

Prikaz tehničkog rješenja u sigurnoj aplikaciji terapije

Mjere zaštite od ozljeda oštrim predmetima

Nositi latex rukavice

- nositi prema indikaciji sterilne rukavice prilikom svakog vađenja krvi, davanja iv.terapije ili kada se predviđa bilo kakav kontakt sa krvlju
- ne vraćati kapicu na upotrijebljenu iglu
- otvorena igla ili štrcaljka sa iglom nikada se ne smije dodavati drugoj osobi ili uzimati od druge osobe
- upotrijebljenu iglu odmah nakon upotrebe odložiti u posudu za oštri otpad
- posuda za oštri otpad mora uvijek biti na mjestu nastanka istih, a ukoliko posuda nije na mjestu tada se igla do mjesta za odlaganje oštarih predmeta mora nositi na tacni
- posuda za oštre predmete mora biti od tvrde plastike i jasno označena „oštri otpad“ ili „infektivni otpad“
- jednom odložene igle, ne smiju se vaditi iz posude za oštri otpad
- posuda za oštri otpad ne smije se pretresati niti prepunjavati. Posuda se puni do 2/3, zatim se čvrsto zatvori i odloži na za to predviđeno mjesto do odvoženja ovlaštenih osoba.

UPUTA ZA SIGURAN RAD – RAČUNALA

Ova uputa za siguran rad programski odgovara završnom osposobljavanju za samostalan rad na siguran način pri obavljanju poslova i radnih zadataka na koje je radnik raspoređen.

OPASNOSTI PRI RADU SA RAČUNALIMA

- Ionizirajuće i neionizirajuće zračenje.
- Nefiziološki i prisilni položaj tijela pri radu.
- Osjećaj zamora i napregnutosti u očima te peckanje i crvenilo očiju.
- Smetnje vida izražene teškoćama u prepoznavanju, izražene mutnim vidom, teškoćama pri fokusiranju znakova na ekranu i si.
- Bol i ukočenost vrata, ramena, ruku, leđa i nogu, pritisak u glavi i vratu te otečenost mišića i zglobova.

UPUTE ZA SIGURAN RAD SA RAČUNALIMA

- Zaštita od štetnih zračenja pri radu s video terminalima provedena je već u sklopu konstrukcije uređaja, pa nisu potrebne neke dopunske mjere. Ipak, korisno je periodički ispitivati jakost ne ionizirajućeg i ionizirajućeg zračenja na svakom video terminalu, kako bi se spriječio štetan utjecaj eventualne pojave zračenja na radnike.
- Za zaštitu od blještanja i refleksije, zasloni mora biti postavljen na mjesto na kojem na njega neposredno ne pada dnevno svjetlo od prozora ili umjetno svjetlo od svjetiljke. Kontrast na zaslonu monitora ne smije biti prejak i mora se prilagoditi na odgovarajuću mjeru, kako bi se spriječio blještanje. Na ekranu su za oči najugodniji tamniji znakovi na svijetloj pozadini, pa po mogućnosti treba birati uređaje s takvim kombinacijama.
- Mjesto rada s računalom mora biti opremljeno u skladu s ergonomskim zahtjevima, kako bi se tijelo pri radu stoje moglo manje umarati. Kako se radi o poslovima koji se obavljaju u sjedećem položaju, najvažniji dijelovi namještaja su stol određene visine pokretni stolac takve izvedbe da je moguća prilagodba sjedala i naslona. Ruke pri tome moraju biti tako postavljene da nadlaktica i podlaktica čine kut oko 90° ili više.
- Okolina u kojoj se radi s računalima mora biti dobro osvijetljena, s najmanje oko 200 do 300 luksa. Radni stol mora biti odgovarajuće visine i takve izvedbe da površina ne blješti i da nema refleksije. Na stolu mora biti dovoljno mjesta za rad, a sav pribor smješten tako da se spriječi prisilni položaj tijela. Ispod stola mora biti dovoljno mjesta za noge. Pri radu je potrebno održavati pravilan razmak između očiju i zaslona te između očiju i tipkovnice. Taj razmak je u praksi dosta velik i iznosi od 45 do 70 cm, ali je optimalan razmak oko 50 cm. Tipkovnica postavljena na stol ne smije biti viša od 3 cm, jer se inače ruka umara pa bi se morao koristiti podložak za ruke.
- Stolica mora biti ergonomske izvedbe, sigurna i čvrsta, s mogućnošću prilagodbe sjedala po visini.
- Također i naslon mora imati mogućnost prilagodbe, i to vodoravno i okomito, kako bi radnik imao čvrst oslonac u leđima pri svim radnim položajima. Podložak za noge mora se koristiti u svim prilikama kada radnik, sjedeći u ergonomski oblikovanom stolcu s namještenim sjedalom na odgovarajuću visinu, ne može nogama dosegnuti pod. U takvim prilikama noge se odmaraju na podlošku, što pridonosi ugodnijem osjećaju na radu i manjem umaranju. Preporučene dimenzije plohe na koju se stavljaju noge su 450 x 350 mm ili više.
- Pri radu s računalom potrebno je povećanu brigu posvetiti organizaciji rada. Za radnike se preporučuju češći kraći odmori tijekom radnog vremena, izvan radnog mjesta ili s isključenim ekranima, npr. svaka 2 sata, uz moguću primjenu lakih tjelesnih vježbi. Nužnim se smatra prethodni liječnički pregled očiju. Preporučuju se i periodički pregledi očiju barem svakih pet godina, a kod osoba starijih od 45 godina svake tri godine.

ZAPAMTITE ZA SIGURAN RAD

- Za računalima smijete raditi ako ispunjavate posebne uvjete za rad na tim uređajima te ako ste osposobljeni za siguran rad na njima.
- U slučaju bilo kakvog kvara na računalima ili pojedinom uređaju, isključite ga i kvar dojavite neposrednom rukovoditelju.

PRVA POMOĆ

Što učiniti kod nailaska na ozlijeđenu osobu?

Hitne službe 112
Hitna pomoć 194
Vatrogasci 193
Policija 192

194

Na početku

- sačuvati mir
- osigurati mjesto nesreće
- misliti na vlastitu sigurnost
- oprezno maknuti osobu iz opasne zone

Poziv u pomoć

- javiti:
- gdje, što
 - broj povređenih, tip povrede
 - čekati na pitanja

ISPITATI JE LI OSOBA PRI SVIJEŠTI
- glasno zvati, dodirnuti, protresti

ako reagira

POMOĆ PREMA SITUACIJI
- sanirati ranu
- zaustaviti krvarenje i sl.

NADZIRATI SVJESNOST I DISANJE

ako ne reagira

ISPITATI DA LI DIŠE

- okrenuti osobu na leđa,
- glavu pomaknuti unatrag, vilicu podignuti
- gledati, slušati, osjetiti disanje (mora biti trajno)

ako reagira

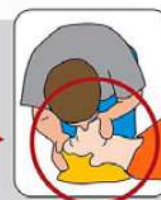
POSTAVITI U BOČNI POLOŽAJ
- provjeravati da li trajno diše

ako ne reagira

MJERE OŽIVLJAVANJA
30x masaža srca
2x upuhivanje zraka - ponavljati

- Korijen dlana postavite na SREDINU prsnog koša pacijenta
- Na tako postavljen dlan postavite dlan druge ruke.
- Postavite se okomito na prsni koš i ispruženih ruku (ne smijete savijati laktove) utisnite prsnu kost 4-5 cm.
- Nakon svake kompresije, otpustite pritisak bez odvajanja vaših ruku od prsnog koša unesrećenog. Ponavljajte ritmom od oko 100 puta u minuti.
- Kompresija i otpuštanje trebaju jednako trajati.

2X UPUHATI ZRAK PONOVO PROVJERITI ZNAKOVE ŽIVOTA (npr. pokreti / kašljanje)

- Nakon 30 kompresija stavite ruku na čelo unesrećenog i nježno mu zabacite glavu držeći palac i kažiprst slobodnim kako bi mu mogli začepiti nos, podignite mu bradu.
- Ako strahujete od infekcije provedite samo masažu srca: ona treba biti neprekidna frekvencije 100/min. Prekida se samo kad unesrećeni počine normalno disati.

Nastavite reanimaciju dok:

- Stručna pomoć ne stigne i ne preuzme reanimaciju.
- Unesrećeni ne počne NORMALNO disati.

OPREZ

Prvih nekoliko minuta nakon zastoja srca unesrećeni može jedva disati ili rijetko i glasno hvatati zrak. To nije normalno disanje. Osoba pritom može biti još pri svijesti ili može iznenada poplaviti i srušiti se. U oba slučaja treba ODMAH započeti s mjerama oživljavanja.

STUDENSKI
CENTAR
RIJEKA

odobrio: doc.dr.sc. Alen Protić, pročelnik HEMS ABC-a Rijeka